

## Gabriela Vintrová, Czech translation counterparts of English semantically negative but formally positive expressions (*hardly*, *seldom*)

Bakalářská práce, Ústav anglického jazyka a didaktiky, FFUK, září 2012

Posudek oponenta

Bakalářská práce Gabriely Vintrové si klade za cíl analýzu překladových ekvivalentů anglických významově záporných, ale formálně kladných výrazů *hardly* a *seldom*. Jde tak o analýzu spadající do problematiky záporu, která se pro svou značnou náročnost tradičně probírá až v magisterském programu studia anglické lingvistiky. Práce má mj. potvrdit hypotézu, že se analyzované výrazy překládají jak pomocí vět s kladným, tak se záporným slovesem, a zjišťuje která z těchto možností je častější. Dále se pokouší popsat, jak se oba výrazy chovají ze syntaktického hlediska.

V teoretické části autorka shrnuje problematiku záporu v angličtině. Čerpá přitom ze standardních akademických gramatik a počíná si poměrně dobře v selekci i řazení zmiňovaných aspektů. Dopouští se však naprosto zásadní chyby při citování – zatímco všude důsledně uvádí, z jakých zdrojů čerpá, ve většině případů nedává úvozovkami zřetelně najevo, kde ta která citace začíná a končí. Náhodně zvoleným příkladem budiž např. str. 12, kde se objevuje následující text:

“As they are enclitic to the preceding word, contracted forms do not occur initially. Moreover, since they are unstressed, they do not occur in clauses where the operator is the only verb in the verb phrase, and precedes an ellipsis. This is illustrated by the following examples (CGEL 1985: 123):

*Will you be in tonight? \*ll you be in tonight?*

*No, but I will be tomorrow. \* No, but I'll tomorrow.*”

Z odkazu na CGEL by vyplývalo, že citovány jsou pouze příklady. Ve skutečnosti je však převzat – a to téměř doslova – celý text. Takových příkladů je v práci celá řada. Často tak lze jen obtížně rozlišit, co je autorčin vlastní text a co je citováno z literatury.

Podobná je situace i u parafrází, kde se dopouští různých nepřesností (např. na str. 11 chybně parafrázuje původní *minor type of negation* jako *not a very much discussed type of negation*). Značná je zde i redundance textu – například časté opakování toho, co již bylo řečeno (např. na str. 11 věta začínající *Do-insertion...* již byla vyjádřena první větou téhož odstavce). Vyskytují se i dílčí nepřesnosti, např. na str. 12 stojí: “*there are several general rules...*”, ale odkazováno přitom není na pravidla, nýbrž na “*corpus findings*”. Ve výčtu záporných kvantifikátorů na str. 12 nejde pouze o kvantifikátory (např. *nowhere*). Vyskytují se i věty, jejichž význam zůstává zastřen nejasnou formulací (např. *This implies the possible prevailing pattern of translation...*, str. 17).

Celá teoretická část má výrazně kompilační charakter (což je samozřejmě v souladu s pravidly pro bakalářské práce) bez pokusu o interpretaci případně srovnání různých pohledů. Ocenit je však možné výběr vhodných pasáží z odborné literatury.

V teoretické části však rozhodně neměla chybět zmínka o tom, jaké překladové ekvivalenty jsou uváděny v anglicko-českých slovnících, případně jaké definice se vyskytují ve slovnících výkladových. Zmíněno a příkladem doloženo mohlo být i adjektivní užití *seldom*. Za zmínku stály i synonymní výrazy s poznámkou, zda se chovají podobně, případně jak je to s jejich frekvencí. Šířeji bych zmínil též užití dovětek ve větách s těmito adverbií.

V praktické části autorka podrobuje analýze 100 příkladů užití *hardly* a *seldom* na základě příkladů vybraných z korpusu *InterCorp* a pokouší se nalézt obecné tendence při jejich překladu.

Nejprve se však zabývá popisem jejich funkce, a to jak v britské tak v americké angličtině, což však charakterem odpovídá spíše začlenění do teoretické části práce. Přínosné by pak bylo především posouzení vhodnosti překladů s ohledem na závěry, ke kterým autorka dospěla v teoretické části.

Při analýze překladů se více či méně úspěšně snaží vysvětlit motivaci pro jednotlivé způsoby překladu. Škoda je, že se rovněž nezamýšlí nad samou vhodností překladů (e.g. *a man with hardly any neck* → *chlapík, který neměl málem žádný krk*; vynechání adverbia v překladu č. 35 aj.). Na str. 45 nesouhlasím s analýzou příkladu č. 40. Mohla by u obhajoby autorka vysvětlit, jaký vliv má slovesný rod na překlad vět s výrazy *hardly* a *seldom*? U příkladu č. 41 pak nejde o mediopasivum, rovněž tak u příkladu č. 15. Zavádějící je tvrzení v resumé na str. 58 “analyzovat tyto výrazy na základě větného záporu do (sic!) kterého náleží”. Pomineme-li nevhodnou formulaci a chybějící interpunkci, pak autorka sama v textu zmiňuje i příklady užití v členském záporu.

Po jazykové stránce se v textu nevyskytuje příliš mnoho chyb. Namátkou jmenuji např. užití slova *efficient* místo *sufficient* (str. 35), opakované užití *considering* namísto *as regards* (např. str. 10, 13, 16, 18 aj.), užití *in front of* namísto *before*, časté užití tautologického *it can be said/we can say that*, chybné užití kondicionálu na str. 53, transitivní užití slovesa *rise* (str. 18), pleonastické *Let us exemplify this on the following example*. aj. Poněkud horší je to s logickou výstavbou textu, díky níž je mnohdy nesnadné na první přečtení pochopit autorčin záměr.

Práce má odpovídající rozsah i grafickou úpravu a vyhovuje zadání (s výjimkou několika navržených titulů, které autorka pro účel práce nepoužila). Splněn byl i cíl práce, obzvláště přihlédneme-li ke značné teoretické náročnosti celé problematiky anglického záporu. Práci doporučuji k obhajobě a s ohledem na výše uvedené výhrady, především pak na zásadní nedostatky při citování, navrhuji celkové hodnocení **dobře**.

1.9.2012, Praha

Mgr. Tomáš Gráf